

**VALTER BOLJUNČIĆ, zastupnik u
Hrvatskom saboru**

Zagreb, 24. travnja 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora, podnosim Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima i sjedištima sudova.

Sukladno članku 135. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja dati će predlagatelj Valter Boljunčić.

Valter Boljunčić

Valter Boljunčić

PRIJEDLOG

**ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA I SJEDIŠTIMA
SUDOVA**

Zagreb, 24. travnja 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA I SJEDIŠTIMA SUDOVA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o područjima i sjedištima sudova sadržana je u odredbi članka 119. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o područjima i sjedištima sudova, objavljenim u „Narodnim novinama“ br. 144 dana 22. prosinca 2010. godine, u članku 4. pod točkom III određeno je sjedište i područje nadležnosti Trgovačkog suda u Rijeci za područja: Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije.

Time je Trgovački sud u Pazinu, koji je prema članku 3. ranijeg Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine br. 85/08) bio određen kao trgovački sud nadležan za područje Istarske županije, ukinut kao samostalan sud te od tada djeluje kao Stalna služba Trgovačkog suda u Rijeci.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima županijskih i trgovačkih sudova nastalih spajanjem („Narodne novine“, broj 3/11 i 7/11), do fizičkog spajanja Stalne službe u Pazinu sa Trgovačkim sudom u Rijeci trebalo bi doći najkasnije do 2019. godine.

Prema Nacrtu prijedloga zakona o područjima i sjedištima sudova predstavljenim na 71. sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 29. srpnja 2010. godine, prijedlog racionalizacije mreže trgovačkih sudova uključivao je ukidanje šest trgovačkih sudova, između ostalih i Trgovačkog suda u Pazinu, odnosno s druge strane opstanak sedam trgovačkih sudova i to: Trgovačkog suda u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, Varaždinu, Zadru te Trgovačkog suda u Bjelovaru.

Prema podacima Ministarstva pravosuđa pod objavljenih pod nazivom „Racionalizacija mreže sudova“, osnovni kriteriji za ukidanje odnosno spajanje pojedinih sudova bili su slijedeći:

- sudovi sa najmanjim priljevom predmeta,
- sudovi gdje je višak sudaca u odnosu na priljev predmeta,
- sudovi u kojima priljev predmeta prema okvirnim mjerilima pretpostavlja manje od pet sudaca,
- sudovi čija je međusobna udaljenost manja od 50 km,
- sudovi koji su smješteni u neadekvatnim prostorima.

Također su na istim internetskim stranicama objavljeni i dodatni kriteriji, koji su se prvenstveno sastojali u slijedećem:

- ukupan broj riješenih i neriješenih predmeta na sudu,
- ukupan broj predmeta prema vrstama predmeta,

- broj riješenih predmeta po pojedinom sucu,
- procjena priljeva predmeta u slijedećim godinama,
- omjer broja sudaca i drugih djelatnika u odnosu na priljev predmeta i utjecaj na ažurnost suda te materijalni uvjeti rada,
- procjena rješavanja starih predmeta.

U obrazloženju Nacrta prijedloga zakona o područjima i sjedištima sudova, Ministarstvo pravosuđa spominje slijedeće kriterije racionalizacije mreže trgovačkih sudova

- broj predmeta,
- godišnji priliv predmeta, te
- broj sudaca.

Trgovački sud u Pazinu je još u mjesecu ožujku 2010. godine dostavio Ministarstvu pravosuđa dopis u kojemu je, analizirajući kriterije racionalizacije mreže sudova utvrđene od strane navedenog Ministarstva, utvrđeno kako se Trgovački sud u Pazinu, s obzirom na te kriterije, od ukupno trinaest trgovačkih sudova nalazi na četvrtom mjestu, iza Trgovačkog suda u Zagrebu, Splitu i Rijeci.

Odnosno, Trgovački sud u Pazinu je po utvrđenim kriterijima već tada ispunjavao razloge za opstanak jer se nalazio ispred Trgovačkog suda u Osijeku, Varaždinu, Zadru i Bjelovaru.

Međutim, usprkos navedenim utvrđenim činjenicama, Trgovački sudovi u Osijeku, Varaždinu, Zadru i Bjelovaru su u konačnici opstali, dok je Trgovački sud u Pazinu ukinut.

Stoga je jasno da se prilikom određivanja koji će trgovački sudovi opstati, barem u pogledu Trgovačkog suda u Pazinu nije rukovođilo primjenom proklamiranih kriterija racionalizacije mreže sudova.

Trgovački sud u Pazinu započeo je s radom 20. prosinca 2005. godine sa samo četiri suca (iako je Trgovačkom sudu u Rijeci prilikom osnivanja Trgovačkog suda u Pazinu na ime Trgovačkog suda u Pazinu smanjena sistematizacija radnih mjesta sudaca za šest sudačkih mjesta), jednim sudačkim vježbenikom te samo 14 službenika iako je sistematizacijom predviđen 21 službenik.

Tijekom 2006. godine sud je zaprimio u rad sveukupno 13.923 predmeta, kojom prilikom je od Trgovačkog suda u Rijeci naslijedio veliki broj starih neriješenih parničnih predmeta - ukupno 634, od kojih je u radu ostalo samo 52.

Analizirajući broj predmeta od 2006. godine na Trgovačkom sudu u Pazinu i broj sudaca odnosno službenika koji su za naveden opseg predmeta zaduženi, te uspoređujući analizirane podatke sa podacima ostalih trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj dolazi se do zaključka da je Trgovački sud u Pazinu po broju predmeta, gledajući od najvećeg broja predmeta prema najmanjem broju predmeta, bio na **četvrtom mjestu**, odmah iza Trgovačkog suda u Zagrebu, Splitu i Rijeci, dok se po broju zaposlenih sudaca i službenika, gledajući od najvećeg broja zaposlenih prema najmanjem broju zaposlenih, s ukupno 20 zaposlenih – od toga 4 suca (tada 3 suca), 1 savjetnika i 15 službenika nalazio na **dvanaestom mjestu** (jedino je Trgovački sud u Sisku imao manje zaposlenih – ukupno 16, od toga 4 suca i 12 službenika).

Trgovački sud u Pazinu je s navedenim brojem zaposlenih: 4 suca, 1 savjetnikom i 14 službenika, primjerice u **2009. godini** riješio **11.077 predmeta**, dok je:

- Trgovački sud u Varaždinu iste godine s 27 zaposlenih – od toga 4 suca, 2 savjetnika i 21 službenika, riješio 8.651 predmet,
- Trgovački sud u Zadru s 25 zaposlenih – od toga 4 suca, 1 savjetnik, 2 vježbenika i 19 službenika, riješio 5.632 predmeta,
- Trgovački sud u Bjelovaru s 29 zaposlenih – od toga 5 sudaca, 2 savjetnika, 1 vježbenik i 21 službenik riješio 6.611 predmeta.

Usporedbe radi, iste 2009. godine je primjerice:

- Trgovački sud u Osijeku s 39 zaposlenika – od toga 11 sudaca, 4 savjetnika, 2 vježbenika i 21 službenik riješio 11.331 predmeta, dok je
- Trgovački sud u Splitu s 79 zaposlenih – od toga 13 sudaca, 6 savjetnika, 2 vježbenika i 56 službenika riješio 16.780 predmeta.

Naravno da broj riješenih predmeta ovisi o prilivu odnosno obimu predmeta na pojedinom sudu, a što je opet govorilo u prilog tome da Trgovački sud u Pazinu udovoljava kriterijima za opstanak između sedmorice (odnosno osmorice) trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj.

B. Samo za prvih devet mjeseci 2010. godine Trgovački sud u Pazinu je zaprimio ukupno 9.422 predmeta, te se u svim vrstama predmeta u odnosu na isto razdoblje 2009. tijekom 2010. godine bilježio znatan postotak povećanja broja predmeta.

Vrsta predmeta – postupka	Razdoblje 1.1. - 30.6. 2009.	Razdoblje 1.1. - 30.6.2010.	Povećanje u postotku (2010:2009)
	primljeno	Primljeno	
Parnični (P)	343	605	76,38%
Ovršni(Ovr; Ovrv; Ov)	685	780	13,87%
Izvanparnični (Tt; Fi; R1; R2; R3; Pom)	4.789	4.827	0,79%
Stečaj i lik. (St; Sts; L)	23	38	65,22%
Platni nalozi (PI)	0	3	300,00%
UKUPNO	5.840	6.253	7,07%

S obzirom na okvirna mjerila i podatke koji govore o prilivu predmeta na Trgovačkom sudu u Pazinu u razdoblju 1. siječnja 2010. – 30. lipnja 2010. godine, što je razvidno iz tablice, proizlazi da je ovom sudu s obzirom na obim posla trebalo najmanje devet sudaca i barem trideset službenika. Dakle, u slučaju Trgovačkog suda u Pazinu nije bio ispunjen niti kriterij za ukidanje sudova s manjim brojem (manje od pet) sudaca.

Sistematizacijom su na ovome sudu bila predviđena samo četiri suca, dakle upola manje u odnosu na okvirna mjerila koja inače imaju svrhu prvenstveno u tome da se pomoću istih odredi potreban broj dužnosnika i službenika na pojedinom sudu.

Pored toga na ovom je sudu bilo zaposleno ukupno devetnaest službenika i dva namještenika. Ukoliko usporedimo broj zaposlenik dužnosnika, dakle sudaca, i broj zaposlenih službenika na ostalim trgovačkim sudovima (a iz kojih podataka proizlazi da je na Trgovačkom sudu u Pazinu neovisno o broju predmeta u rješavanju bilo zaposleno među

najmanje sudaca odnosno službenika u odnosu na ostale trgovačke sudove), zaključak je **da je sudac odnosno službenik na Trgovačkom sudu u Pazinu bio opterećen obimom posla u prosjeku za 2/3 više u odnosu na druge trgovačke sudove.**

Na temelju navedenog broja priliva predmeta i broja zaposlenih dužnosnika valja primijetiti da ovaj sud imao ukupan **priliv predmeta dvostruko veći** od Trgovačkog suda u Bjelovaru i Varaždinu dok je u sistematizaciji imao manji broj sudaca.

Dodatno, po **broju zaprimljenih parničnih predmeta na Trgovačkom sudu u Rijeci, Stalnoj službi u Pazinu tijekom 2011. godine** vidljivo je da je Stalna služba u Pazinu i nadalje ispred Trgovačkog suda u Zadru i Trgovačkog suda u Bjelovaru.

Sud	Parnični predmeti
Trgovački sud u Splitu	3.486
Trgovački sud u Rijeci	2.463
Trgovački sud u Varaždinu	2.168
Trgovački sud u Osijeku	1.766
Trgovački sud u Rijeci - Stalna služba u Pazinu	1.276
Trgovački sud u Zadru (sa Stalnom službom u Šibeniku)	1.142
Trgovački sud u Bjelovaru	983
Trgovački sud u Osijeku - Stalna služba u Slavonskom Brodu	660

C. Nadalje, valja istaknuti da je Trgovački sud u Pazinu odnosno njegov **sudski registar** po veličini svih sudskih registara bio u Republici Hrvatskoj (po broju poslovnih subjekata za koje je nadležan) **na četvrtom mjestu**, odmah iza Trgovačkog suda u Zagrebu, Splitu i Rijeci.

Na dan 28. listopada 2010. godine Trgovački sud u Pazinu je imao registrirana ukupno **13.252 poslovna subjekta**, Trgovački sud u Bjelovaru 5.183, Trgovački sud u Varaždinu 7.165, te Trgovački sud u Zadru 4.210 poslovnih subjekata.

Pored toga u Istarskoj županiji posluje i preko 8.000 obrta, što uz poslovne subjekte ukupno daje preko 22.000 poslovnih subjekata u Istarskoj županiji.

Prema dokumentaciji Državnog zavoda za statistiku na dan 30. lipnja 2010. godine razvidno je da na području Istarske županije **aktivno poslovalo 10.091 trgovačkih društva te 8.214 obrta**, odnosno **ukupno 18.305 aktivna poslovna subjekta**.

Ukoliko usporedimo podatke s obzirom na ostale županije dolazimo do zaključka da je s obzirom na broj aktivnih poslovnih subjekata **Istarska županija bila na četvrtom mjestu**, odmah iza Grada Zagreba, Splitsko-Dalmatinske županije te Primorsko – Goranske županije.

Varaždinska županija je primjerice tada brojila 6.362 aktivna poslovna subjekta, Zadarska 8.643 aktivna poslovna subjekta, dok je Bjelovarsko-bilogorska županija brojila 3.588 aktivna poslovna subjekta.

U 2009. godini u sudskom registru Trgovačkog suda u Pazinu osnovano je 558 subjekata, dok su:

- u Trgovačkom sudu u Bjelovaru osnovana 423 subjekta, a
- u Trgovačkom sudu u Varaždinu 398 subjekata.

U 2010. godini je do mjeseca listopada u Trgovačkom sudu u Pazinu osnovano 457 subjekata, dok su:

- u Trgovačkom sudu u Bjelovaru osnovana 292 subjekata, te
- u Trgovačkom sudu u Varaždinu 308 subjekta.

S obzirom na **broj aktivnih poslovnih subjekata u 2011. godini** vidljivo je da je **Istarska županija i nadalje na četvrtom mjestu**, odmah iza Grada Zagreba, Splitsko-Dalmatinske županije te Primorsko – Goranske županije:

Sud	Poslovni subjekti
Trgovački sud u Zagrebu	68.457
Trgovački sud u Splitu	18.180
Trgovački sud u Rijeci	15.265
Trgovački sud u Rijeci - Stalna služba u Pazinu	13.627
Trgovački sud u Varaždinu	10.584
Trgovački sud u Osijeku	9.299
Trgovački sud u Splitu - Stalna služba u Dubrovniku	5.012
Trgovački sud u Zadru	4.925
Trgovački sud u Bjelovaru	4.104
Trgovački sud u Osijeku - Stalna služba u Slavonskom Brodu	3.815
Trgovački sud u Zadru - Stalna služba u Šibeniku	3.368
Trgovački sud u Zagrebu - Stalna služba u Karlovcu	2.775
Trgovački sud u Zagrebu - Stalna služba u Sisku	2.637

Također, s obzirom na **broj zaprimljenih predmeta u sudskom registru** Trgovačkog suda u Rijeci, **Stalne službe u Pazinu tijekom 2011. godine**, vidljivo je da je **Istarska županija i nadalje na četvrtom mjestu**, odmah iza Grada Zagreba, Splitsko-Dalmatinske županije te Primorsko – Goranske županije:

Sud	Tt
Trgovački sud u Zagrebu	22.057
Trgovački sud u Rijeci	4.579
Trgovački sud u Splitu	4.562
Trgovački sud u Rijeci - Stalna služba u Pazinu	3.743
Trgovački sud u Osijeku	2.946
Trgovački sud u Varaždinu	2.929
Trgovački sud u Zadru	1.519
Trgovački sud u Splitu - Stalna služba u Dubrovniku	1.379
Trgovački sud u Bjelovaru	1.304
Trgovački sud u Osijeku - Stalna služba u Slavonskom Brodu	1.224
Trgovački sud u Zadru - Stalna služba u Šibeniku	1.052
Trgovački sud u Zagrebu - Stalna služba u Sisku	863
Trgovački sud u Zagrebu - Stalna služba u Karlovcu	831

D. Trgovački sud u Rijeci je od Pazina udaljen oko 60 km. Navedeni podatak ukazuje da kriterij udaljenosti najbližeg suda, s obzirom na sud koji bi trebao biti ukinut, također nije bio ispunjen.

Dodatno, s obzirom na udaljenost Trgovačkog suda u Rijeci, za žitelje i gospodarstvenike Istarske županije je Trgovački sud u Pazinu daleko pogodniji jer je Rijeka, primjerice, od Pule, grada sa s najvećim brojem registriranih poslovnih subjekata, potencijalnih stranaka, udaljena 110 km, a od Vrsara, Poreča, Rovinja, Novigrada i Umaga Rijeka je udaljena 90 - 110 km.

E. Trgovački sud u Pazinu je bio relativno mlad sud te da je prilikom započinjanja s radom uselio u nove prostore s novom tehničkom opremom, pa stoga nije bilo mjesta primjedbi u smislu neadekvatnosti prostorija ili tehničke opreme, čime i sada raspolaže.

F. Pored gore istaknutih kriterija racionalizacije mreže sudova potrebno je upozoriti na dodatna dva kriterija racionalizacije mreže trgovačkih sudova koji su predloženi od strane Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske:

- broj i sjedište trgovačkih sudova treba korespondirati s gospodarskim regijama RH
- broj i mjesnu nadležnost trgovačkih sudova treba odrediti sukladno broju gospodarskih subjekata na području mjesne nadležnosti određenog trgovačkog suda.

Trgovački sud u Pazinu je imao nadležnost za područje Istarske županije koja po površini nije velika ali u 2011. godini ima čak 13.627 registriranih pravnih subjekata, te 8.033 obrtnika.

Istarska županija sudjeluje sa 12% ukupnog robnog izvoza Republike Hrvatske te ostvaruje 30% prihoda odnosno ukupnog prometa u turizmu.

Već nekoliko godina postoje velike investicije glede izgradnje hotelskih smještaja, agroturističkih ponuda, izgradnja vila u unutrašnjosti Istre itd. Takva gospodarska dinamika preslikava se i u prilivu predmeta na Trgovačkom sudu u Pazinu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona s obrazloženjem daje se u prilogu.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Tekst odredbi Zakona o područjima i sjedištima sudova koji se mijenja dane su u prilogu ovoga zakona.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA I SJEDIŠTIMA SUDOVA

Članak 1.

U Zakonu o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“ br.144/10, 84/11) u članku 4. stavaku 1. u točki III. briše se riječ: 'Istarske', a iza točke VII. dodaje se nova točka VIII. koja glasi: 'Trgovački sud u Pazinu za područje Istarske županije'.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objave u Narodnim Novinama.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1.

- Izmjenama Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“ br.84/11) predlaže se da sjedište i nadležnost trgovačkog suda za Istarsku županiju bude Trgovački sud u Pazinu, a ne kao do sada Trgovački sud u Rijeci sa Stalnom službom u Pazinu.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJI SE MIJENJAJU

Članak 4.

Sjedište i područje nadležnosti trgovačkih sudova je:

I. TRGOVAČKI SUD U BJELOVARU za područja: Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije,

II. TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU za područja: Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Brodsko-posavske i Požeško-slavonske županije,

III. TRGOVAČKI SUD U RIJECI za područja: Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije,

IV. TRGOVAČKI SUD U SPLITU za područja: Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije,

V. TRGOVAČKI SUD U VARAŽDINU za područja: Varaždinske, Međimurske i Koprivničko-križevačke županije,

VI. TRGOVAČKI SUD U ZADRU za područja: Zadarske i Šibensko-kninske županije,

VII. TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU za područja: Karlovačke, Sisačko-moslavačke, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije i Grada Zagreba.